

ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛЮ ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ (КРИПТОВАЛЮТ) В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Світ не стоїть на місці і з кожним днем людство дізнається про появу чогось нового, незвичайного. Майже 10 років минуло з дня запуску системи Bitcoin, першої та найпопулярнішої криптовалюти сьогодні. Цифрові валюти весь час прогресивно розвиваються та поширюються у використанні в різних країнах світу. Україна також не стала винятком, тож, важливим та водночас складним питанням постає процес контролю та регулювання операцій з віртуальними валютами.

Проте, до сьогодні, не було досягнуто спільної думки щодо того, чи потрібно ставитися до цифрових активів аналогічно до вже існуючих, використовуючи чинні правила, чи потрібно розробити іншу систему. Тому, ця тема потребує подальших і більш глибоких досліджень у правовій сфері законодавства стосовно віртуальних валют, створення механізму перевірки конвертації та обмінних курсів криптовалют, подібно до того, що існує для традиційних фінансових схем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питань, які стосуються визначення економічної сутності, здійснення операцій з криптовалютами та застосування різних підходів щодо їх контролю, знаходяться в колі уваги багатьох відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких слід виділити роботи: О. Загнітко, А. Кувшинова, Ю. Федорова, І. Ефременко, Т. Панасенкова, В. Сословського, С. Алонсо, Р. Нельсон.

У більшості робіт наголошується на перспективі запровадження віртуальних валют у сучасний світовий фінансовий простір та стрімкий розвиток економіки через вплив нового віртуального активу. Проаналізовано способи нормативно правового регулювання, перспективи і ризики використання цифрових валют в різних країнах світу та спроби оподаткування операцій із ними.

Тож, на даному етапі Україна та більшість країн світу намагаються не відставати від інновацій та інтенсивно розробляють інструменти для впровадження та регулювання операцій з віртуальними валютами.

Метою статті є обґрунтування пропозицій щодо запровадження контролю віртуальних валют (криптовалют) в Україні на основі аналізу міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останнім часом багато інновацій у фінансовій галузі стали настільки суперечливими і представляють стільки ж проблем для регуляторів і політиків, скільки криптовалюти. Сьогодні на базі прогресивного розвитку економічної та технологічної сфери в багатьох країнах світу суспільство активно використовує цей віртуальний актив. Спостерігається велика кількість щоденних транзакцій з віртуальними валютами по всьому світу, а саме, протягом третього кварталу 2019 року з Ethereum їх здійснено понад 705 000 одиниць в день (рис. 1).

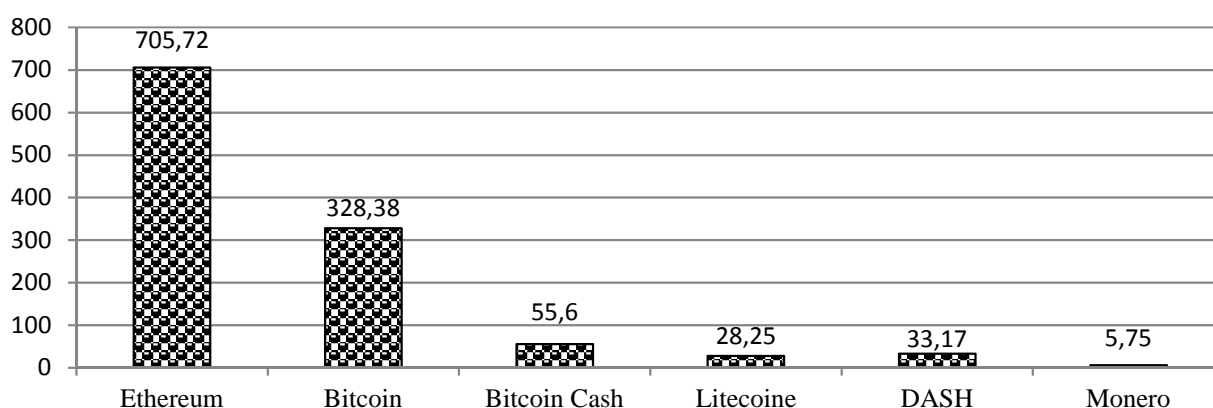

Рис. 1. Середня кількість щоденних транзакцій з віртуальними валютами в III кварталі 2019 року, тис. одиниць [1]

Унаслідок інтенсивного попиту на інноваційний продукт, кожна країна по-різному сприйняла його поширення. Одні держави активно запроваджують проведення операцій з віртуальними валютами на законодавчому рівні, інші, навпаки, вносять істотні обмеження та забороняють її використання.

У той час як уряд кожної країни має змогу контролювати паперові валюти, використовуючи центральні банки, які застосовують, так звану монетарну по-

літику. Вони також мають можливість відслідковувати рух валюти, визначати, хто отримує прибуток від цього руху, збирати податки і відстежувати злочинну діяльність. Весь цей контроль втрачається, коли неурядові органи створюють свої власні валюти – криптовалюти.

Регулятори для позначення віртуальних валют в основних нормативних заявах та публікаціях використовують різні терміни (рис. 2).

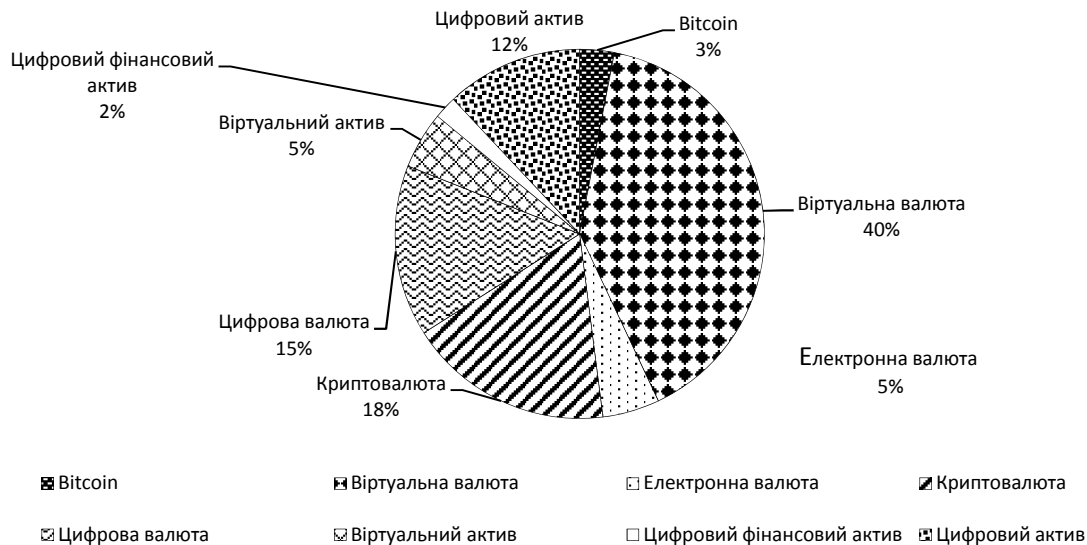

Рис. 2. Найпопулярніші терміни для представлення віртуальної валюти в основних нормативних заявах та публікаціях станом на 01.01.2019 року [2]

Найчастіше використовується назва «віртуальна валюта», зокрема, країнами Європейського Союзу, відповідно до Рішення Європейського Суду Справедливості у справі С-264/14 та П'ятої Директиви ЄС про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму. Також не менш популярними є терміни «криптовалюта», «цифрова валюта» та «цифровий актив», що використовувались взаємозамінно.

Оскільки все частіше люди залучаються до використання віртуальних валют, більшість національних та регіональних органів влади різних країн світу намагаються встановити певні правові норми. Якщо 2017 рік був роком ІСО, то 2018 рік став роком регулятивного обліку операцій з віртуальними валютами. Для

створення правової бази, щодо контролю ринку віртуальних валют, в першу чергу, держава повинна визначити економічну сутність віртуальних валют. Деякі терміни, що використовуються країнами для посилення на віртуальну валюту, включають цифрову валюту (Аргентина, Таїланд та Австралія), віртуальний товар (Канада, Китай, Тайвань), крипто-токен (Німеччина), токен-платежу (Швейцарія), кібер-валюти (Італія і Ліван), електронна валюта (Колумбія та Ліван) та віртуальний актив (Гондурас і Мексика) [3].

При використанні та інвестуванні у віртуальні валюти, виникає питання щодо оподаткування цих процесів. Тож, постає завдання в класифікації криптовалюти і конкретних видів діяльності та визначення доходів. Країни класифікують віртуальні валюти по різному для цілей оподаткування табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація віртуальних валют для цілей оподаткування

№ з/п	Назва країни	Визначення віртуальної валюти
1	Ізраїль	оподатковується як активи
2	Болгарія	оподатковується як фінансовий актив
3	Швейцарія	оподатковується як іноземна валюта
4	Аргентина та Іспанія	що підлягає податку на прибуток
5	Данія	що підлягають податку на прибуток та збитки
6	Об'єднане Королівство	корпорації сплачують податок на прибуток, неінкорпоровані підприємства сплачують податок на прибуток, фізичні особи сплачують податок на прибуток від капіталу

Розроблено автором на основі джерела [3].

На веб-сторінці цифрових валют «Фінансове споживче агентство Канади» зазначається, що можна здійснювати операції з віртуальними валютами [4]. Проте криптовалюти, включаючи Bitcoin, не вважаються законним платіжним засобом у Канаді. Податкове законодавство країни застосовує до операцій із віртуальними валютами податок на прибуток, а використання віртуальних валют для оплати товарів або послуг оподатковується податком з продажу товарів і послуг (GST/HST). Із 1 лютого 2018 року The Globe and Mail повідомили, що Комісія з цінних паперів в

Онтаріо схвалила перший у країні блокчейний фонд – Blockchain Technologies ETF [5].

Уряд Мексики в березні 2018 року у законодавстві прописав розділ про операції з «віртуальними активами», які визначаються як цінність в електронному вигляді, зареєстрована та така, що використовуються особами як засіб оплати за всі види юридичних операцій, які можуть бути передані лише електронним способом. Центральний банк Мексики дозволяє фінансовим компаніям здійснювати операції з віртуальними активами, із попередженням про ризики [6].

Держави-члени Європейського Союзу в лютому 2018 року в особі Європейських наглядових органів з цінних паперів, банку, страхування та пенсійного забезпечення спільно випустили попередження для користувачів віртуальних валют про ризики і нерегульованість криптовалютного ринку [7]. Єдиний банк (ЄБА) пропонує окремий режим регулювання, щоб зменшити фінансові ризики.

У Франції прийнято указ про активне використання системи Blockchain для широкого спектру фінансових інструментів, що набув чинності 1 липня 2018 року [8]. Французьке Управління фінансового ринку та контролюючі органи зазначили, що криптовалюти є фінансовим інструментом відповідно до законодавства, і, отже, не потрапляють під нормативно-правову базу реальних валют. Конкретні ставки оподаткування ICO французька влада поки не називає, однак експерти відзначають, що саме по собі залучення інвестицій за рахунок випуску цифрових валют має обкладатися ПДВ за ставкою в 20% [9].

Федеральний орган фінансового нагляду Німеччини кваліфікує віртуальні валюти як фінансові інструменти [10]. Компанії та особи, які здійснюють операції з віртуальними валютами, повинні отримати дозвіл від BaFin заздалегідь.

У лютому 2018 року Федеральне міністерство фінансів Німеччини опублікувало інформацію про податок на додану вартість (ПДВ) щодо Bitcoin та інших

віртуальних валют. Наголошено на тому, що використання криптовалют, як засобу платежу, звільняється від оподаткування.

4 квітня 2018 року Міністерство фінансів Польщі наголосило на податкових наслідках від торгівлі криптовалютами. Дохід від операцій з віртуальними валютами підлягає податку на прибуток зі ставками 18 та 32%, тоді як продаж чи купівля віртуальних валют вважається передачею майнових прав, на яку поширюється ставка 1% на вартість транзакції [11].

Китай вживає активні дії щодо заборони розповсюдження криптовалютного ринку. Почавши із заборони ICO, країна наказала заблокувати банківський рахунок, пов'язаний з біржами і встановила загальнонаціональну заборону на доступ в Інтернет і мобільний доступ до всіх речей, пов'язаних з використанням віртуальних валют [12].

Тож, можемо спостерігати неоднозначне ставлення урядів різних країн до регулювання ринку віртуальних валют. Було опубліковано багато попереджень, випущених різними державами, щодо понесення певних ризиків при використанні віртуальних валют. Уряди певних країн, крім застережень, розширюють свої закони щодо відмивання грошей, боротьби з тероризмом та організованими злочинами, що включають криптовалютні ринки. У табл. 2. представлено застосовування нормативно-правової бази до віртуальних валют у різних країнах.

Таблиця 2

Застосування нормативно-правової бази до віртуальних валют у різних країнах світу

Країна	Визначення криптовалюти	Відповідальний регулюючий орган	Законодавство
Канада	Засіб обміну	Канадські адміністратори цінних паперів (CSA); аналіз фінансових операцій і звітів; центр (FINTRAC)	Закон про відмивання грошей і фінансування тероризму (очікується); закон про цінні папери
Мексика	Платіжний інструмент	Центральний банк Мексики; національна банківська комісія і комісія з цінних паперів (CNBV)	Закон про регулювання інститутів фінансових технологій (Закон Фінтех) діє з 10 березня 2018 року
ЄС	Засіб обміну	Європейське управління з цінних паперів і ринків (ESM); Європейське банківське управління (ЄБА); Європейська комісія і парламент	Директива про боротьбу з відмиванням грошей (5AMLD); MiFID II і ряд пов'язаних директив; директива 2018/843 (AMLD5), 2018] внесення поправок в Директиву (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму
Франція	Нематеріальний актив	Autorité des Marchés Financiers (AMF); Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution	Закон PACTE (очікує на розгляд та введення у 2019 році); Фінансовий та валютний кодекс
Німеччина	Фінансовий інструмент	Бундесбанк; федеральний орган фінансового нагляду	Закон про банківську діяльність (KWG); статут торгівлі цінними паперами (WPHG); статут страхового нагляду (VAG); Кодекс капітальних інвестицій (KABG); статут нагляду за платіжними послугами (ZAG)
Китай	-	Народний банк Китаю (PBC); державна рада	Закон про боротьбу з ПМР; заборона на обмін криптовалютами до фіату; заборона на ICO

Розроблено автором на основі джерела [2].

Впроваджуючи розробки стосовно державного контролю віртуальної валюти зменшується рівень фінансових ризиків, мінімізуються проблеми, пов'язані з ухиленням від сплати податків та відмиванням грошей.

Серед українських користувачів спостерігається використання бірж з обміну криптовалют, які пропонують обмін на гривню, а саме: Kuna, Exmo та BTC TRADE UA. Помітними учасниками ринку віртуальних валют є компанії-емітенти власних криптовалют (токенів), зі значним обсягом залучених коштів, за 2017-2018 роки 99,3 млн дол. США [13]. В Україні, незважаючи на активне використання віртуальних валют, питанню законності, регулюванню та визнанню права власності на дані активи приділено недостатню увагу, а визначення віртуальних валют для правової системи держави до цього часу є відкритим питанням. Виникає необхідність формування ефективної системи податкового контролю за операціями з криптовалютою як функції державного управління.

У 2017 році до Верховної Ради України було подано на розгляд два законопроекти про регулювання ринку криптовалют та проект закону про внесення змін до Податкового Кодексу України з приводу оподаткування операцій із віртуальною валютою. Слід зазначити, що дані проекти законів були відхилені та відправлені на доопрацювання. Наразі в Україні завершується підготовка концепції третього законопроекту про регулювання ринку криптовалют.

У 2018 році у Верховній Раді України було зареєстровано ще два проекти закону №9083 та №9083 -1 «Про внесення змін до Податкового кодексу України відносно оподаткування операцій з віртуальними валютами». Відповідно до яких, держава буде контролювати лише обмін віртуальних валют (криптовалют та токенів) на фіатні гроші (гривня). Операції з обміну криптовалюти на іншу криптовалюту відслідковуються та контролюватися не будуть. Податок на додану вартість до операцій з криптовалютами застосовуватися не буде, за винятком операцій з продажу токенів-активів, які забезпечують права на товари, які оподатковуються згідно чинного законодавства. Податок на прибуток від діяльності з криптовалютами буде встановлений на пільгову ставку в період з 1 січня 2019 по 1 січня 2024 року. Оприбуткування прибутку (доходу) від операцій з продажу віртуальних валют для підприємств буде встановлено на рівні 5%, а по сплину 2024 року – 18%. Для фізичних осіб ставка податку встановлюється на рівні 5% з прибутку (також слід враховувати 1,5% військового збору для фізичних осіб) без пільгового періоду [14].

У альтернативному проекті № 9083-1 передбачається окремий облік операцій з віртуальними активами для цілей податку на прибуток: ставка 18% (0% до 31.12.2029 року). Прописаний окремий облік для цілей ПДФО: ставка 18% до прибутку (0% до 31.12.2029 року). Операції з придбання товарів за криптовалюту прирівнюється до продажу криптовалюти за ціною товарів. Податок на додану вартість не є об'єктом розгляду, крім операцій з обміну токенів, що посвідчують права на товари, постачання яких оподатковується ПДВ [15].

Відповідно до міжнародного досвіду фінансовими регуляторами операцій із віртуальними валютами в Україні повинні бути Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового

ринку та Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Запровадження фіскального контролю приведе до отримання додаткових надходжень до бюджетів, скорочення тіньової економіки, протидії кіберзлочинності та фінансування тероризму.

Країни, які на законодавчому рівні визнали операції з віртуальними валютами, паралельно впровадили механізм контролю над ними. Так, для того, щоб зареєструвати криптобіржу в Америці, необхідно виконувати ряд вимог, де, згодом токен, що випускається, може розглядатися як цінний папір або валюта. У табл. 3 представлені провідні біржі віртуальних валют по всьому світу.

Таблиця 3

Провідні біржі віртуальних валют по всьому світу за даними трейдерів станом на квітень 2019 року

№ з/п	Біржі віртуальних валют	Кількість користувачів, %
1	Binance	29
2	Bitmix	18
3	Coinbase	15
4	Bitfinex	14
5	Bittrex	12
6	BitStamp	11
7	Kraken	9
8	Poloniex	7

Розроблено автором за даними джерела [16].

Для законного використання криптобіржі на федеральному рівні потрібно здійснити реєстрацію, як оператор по переведенню грошових коштів у FinCEN (мережу по боротьбі з фінансовою злочинністю). Дана вимога відноситься не тільки до бірж і компаній, які надають послуги з обміну фіатних грошей та віртуальних валют, а й до тих організацій, які надають криптовалютні гаманці, що в подальшому, тягне за собою переведення, обмін або продаж віртуальних валют. Також на рівні штатів для здійснення операцій з віртуальними валютами потрібна ліцензія [17].

У листопаді 2017 року в Естонії набув чинності Закон про протидію відмиванню грошей і фінансуванню тероризму, основою якого стала Директива Європейського Парламенту і Ради 2015/849, яка передбачає можливість надавати послуги, пов'язані з віртуальними валютами на підставі ліцензій наступних видів: постачальник послуг з обміну віртуальних цінностей на грошові та постачальник послуг гаманця віртуальних цінностей [18].

З квітня 2017 року Bitcoin визнаний в Японії офіційним платіжним засобом. Але щоб скористатися цим правом, компанії повинні отримувати дорогі ліцензії. Як попередило Японське Агентство фінансових послуг, вклади в криптовалюті не застраховані за законами про банківське регулювання.

Аналізуючи досвід зарубіжних країн, доречним було б ввести ліцензування та верифікацію на проведення операцій з віртуальними валютами в Україні. Від обрання механізму регулювання діяльності з використанням віртуальних валют в Україні, залежить вирішення таких аспектів, як система оподаткування, дозвільні документи, оформлення операцій та права власності, механізм захисту від неправомірних дій. Тим самим, з'явиться можливість контролю на етапі

придбання віртуальних валют за фіатні гроші, момент їх продажу та отримання за них коштів.

Висновки. На сьогодні всі інновації, пов'язані з розвитком технологій, дають можливість зростання економічної сфери країни. Тому уряд повинен звертати увагу на технологічні галузі розвитку, в тому числі на Blockchain, віртуальні валюти і можливості, які вони дають. Чим швидше Україна створить механізм регулювання ринку криптовалют, тим швидше українці отримають переваги, які дає їм ця індустрія. Запровадження контролю операцій із віртуальними валютами на основі введення ліцензування зменшить рівень фінансових ризиків, мінімізує проблеми, пов'язані з ухиленням від сплати податків та відмиванням грошей.

Список використаних джерел

1. Average number of daily cryptocurrency transactions in 3rd quarter of 2019 // Statista.com. 05.09.2019. URL: <http://www.statista.com/statistics/730838/number-of-daily-cryptocurrency-transactions-by-type/>.

2. Global cryptoasset regulatory landscape study/ Cambridge Centre for Alternative Finance. 03.04.2018. URL: https://www.jbs.cam.ac.uk/fileadmin/user_upload/research/centres/alternative-finance/downloads/2019-04-ccaf-global-cryptoasset-regulatory-landscape-study.pdf.

3. Regulation of Cryptocurrency Around the World. *The Library of Congress*. URL: <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php>.

4. Digital Currency // *Financial consume agency of Canada*. 19 Jan 2018. URL: <https://www.canada.ca/en/financial-consumeragency/services/payment/digital-currency.html>.

5. Clare O'Hara, OSC Approves Canada's First Blockchain Etf, *The Globe and Mail* // *Theglobeandmail.com*. 01.02.2018. URL: <https://www.theglobeandmail.com/globe-investor/funds-and-etfs/etfs/osc-approves-canadas-first-blockchainetf/article37828183>.

6. Ley para Regular las Instituciones de Tecnología Financiera [Law to Regulate Financial Technology Companies] arts // *Diputados.gob.mx*. 09.03.2018. URL: http://www.diputados.gob.mx/LeyesBiblio/pdf/LRITF_090318.pdf.

7. European Supervisory Authorities, WARNING. ESMA, EBA and EIOPA Warn Consumers on the Risks of Virtual Currencies // *Eba.europa.eu*. 12.02.2018. URL: <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2139750/Joint+ESAs+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>.

8. Ordinance No. 2017-1674 of 8 December 2017 Regarding the Use of a Shared Electronic Registration Method for the Representation and Conveyance of Financial Instruments // *Perma.cc*. 08.12.2017. URL: archived at <https://perma.cc/ESA7-89E6>.

9. Франция планирует обложить ICO-проекты налогами <https://www.segodnya.ua/economics/kriptovalyuta/franciya-planiruet-oblozhit-ico-proekty-nalogami-1189636.html>.

10. Regulation of Cryptocurrency Around the World. *The Library of Congress* // *loc.gov*. URL: <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php>.

11. Konrad Krasuski, Crypto Traders Protest Poland's Tax Decision. *Bloomberg*. 09.04.2018. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-04-09/>.

12. Cryptocurrency Regulation in 2018: Where the world stands right now // *bitcoinmagazine.com*. 01.02.2018.

URL: <https://bitcoinmagazine.com/articles/cryptocurrency-regulation-2018-where-world-stands-right-now/>.

13. Самоходський І., Шелест О. Зелена книга регулювання ринку криптовалют. URL: <https://regulation.gov.ua/book/91-zelena-kniga-reguluvanna-rinku-kriptovalut>.

14. В Україні пропонують легалізувати криптовалюту вже за три роки. Що про це відомо. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/v-ukrajini-proponujutleh-alizuvatikriptovaljuti-vzhe-za-tri-roki-shcho-pro-tse-vidom-2503033.html>.

15. Дерев'яно запропонував звільнити галузь криптовалют від оподаткування на 10 років. URL: <http://info.rns.org.ua/posts/derevyanko-zaproponuvav-zvlniti-galuz-kriptovalyut/>.

16. ТОП 12 криптовалютних бірж в 2019 році. URL: <https://btc-up.com/top-12-kriptovalyutnyh-birzh-v-2019-roczj/>.

17. Правове регулювання криптовалют. URL: https://sbsb.com/publications/article/pravovoe_regulirovanie_kriptovaljuty_v_swa/.

18. Ліцензія на криптовалюту. URL: http://www.eestifirma.ee/ru/service/licenzija-na-kriptovaljuty/?gclid=EAIaIQobChMI6cG64tHy3gIVA6maCh0g_QadEAAYAiAAEgJ7_PD_BwE.

References

1. Average number of daily cryptocurrency transactions in 3rd quarter of 2019. 05.09.2019. *Statista.com*. Retrieved from <http://www.statista.com/statistics/730838/number-of-daily-cryptocurrency-transactions-by-type/>.

2. Global cryptoasset regulatory landscape study. [Cambridge Centre for Alternative Finance]. 03.04.2018. *Jbs.cam*. Retrieved from https://www.jbs.cam.ac.uk/fileadmin/user_upload/research/centres/alternative-finance/downloads/2019-04-ccaf-global-cryptoasset-regulatory-landscape-study.pdf.

3. Regulation of Cryptocurrency Around the World. *The Library of Congress*. Retrieved from <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php>.

4. Digital Currency. *Financial consume agency of Canada*. 19 Jan 2018. Retrieved from <https://www.canada.ca/en/financialconsumeragency/services/payment/digital-currency.html>.

5. Clare O'Hara, OSC Approves Canada's First Blockchain Etf, *The Globe and Mail*. 01.02.2018. *Theglobeandmail.com*. Retrieved from <https://www.theglobeandmail.com/globe-investor/funds-and-etfs/etfs/osc-approves-canadas-first-blockchainetf/article37828183>.

6. Ley para Regular las Instituciones de Tecnología Financiera [Law to Regulate Financial Technology Companies] arts. 09.03.2018. *Diputados.gob.mx*. Retrieved from http://www.diputados.gob.mx/LeyesBiblio/pdf/LRITF_090318.pdf.

7. European Supervisory Authorities, WARNING. ESMA, EBA and EIOPA Warn Consumers on the Risks of Virtual Currencies. 12.02.2018. *Eba.europa.eu*. Retrieved from <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2139750/Joint+ESAs+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>.

8. Ordinance No. 2017-1674 of 8 December 2017 Regarding the Use of a Shared Electronic Registration Method for the Representation and Conveyance of Financial Instruments. 08.12.2017. *Perma.cc*. Retrieved from archived at <https://perma.cc/ESA7-89E6>.

9. Franciya planiruet oblozhit' ICO-proekty nalogami. (2019). [France plans to tax ICO projects]. Retrieved from <https://www.segodnya.ua/economics/kriptovalyuta/franciya-planiruet-oblozhit-ico-proekty-nalogami-1189636.html> [in Russian].
10. Regulation of Cryptocurrency Around the World The Library of Congress. *Loc.gov*. Retrieved from <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php>.
11. Konrad Krasuski, Crypto Traders Protest Poland's Tax Decision, Bloomberg. 09.04.2018. *bloomberg.com*. Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-04-09/>.
12. Cryptocurrency Regulation in 2018: Where the world stands right now. 01.02.2018. *Bitcoinmagazine.com*. Retrieved from <https://bitcoinmagazine.com/articles/cryptocurrency-regulation-2018-where-world-stands-right-now/>.
13. Samohods'kij I., SHelest O. (Eds.). (2019). Zelena kniga reguluvannya rinku kriptovalyut [Green book regulation of the cryptocurrency market]. Retrieved from <https://regulation.gov.ua/book/91-zelena-kniga-reguluvannya-rinku-kriptovalut> [in Russian].
14. V Ukraini proponuiut lehalizuvaty kriptovaliuty vzhe za try roky. Shcho pro tse vidomo [Ukraine is offered to legalize cryptocurrencies in three years. What is known about it]. (2019). Retrieved from [https://nv.ua/ukr/ukraine/events/v-ukrajini-proponujut-lehalizuvatikriptovaljuti-vzhe-za-tri-roki-shcho-pro-tse-vidomo-2503033.html](https://nv.ua/ukr/ukraine/events/v-ukrajini-proponujut-lehalizuvati-kriptovaljuti-vzhe-za-tri-roki-shcho-pro-tse-vidomo-2503033.html) [in Ukrainian].
15. Derevianko zaproponuvav zvolnyty haluz kriptovaliut vid opodatkuvannia na 10 rokov [Derevyanko proposed to exempt the cryptocurrency industry from taxation for 10 years]. (2019). Retrieved from <http://info.rns.org.ua/posts/derevyanko-zaproponuvav-zvlniti-galuz-kriptovalyut/> [in Ukrainian].
16. TOP 12 kriptovaliutnykh birzh v 2019 rotsi [TOP 12 cryptocurrency exchanges in 2019]. (2019). Retrieved from <https://btc-up.com/top-12-kriptovalyutnyh-birzh-v-2019-rocz/> [in Ukrainian].
17. Pravove rehuliuвання kriptovaliuty [Legal regulation of cryptocurrency]. (2019). Retrieved from https://sbsb.com/publications/article/pravovoe_regulirovanie_kriptoaljut_v_swa/ [in Ukrainian].
18. Litsenziia na kriptovaliuty [License for cryptocurrency]. (2019). Retrieved from http://www.eestifirma.ee/ru/service/licenzija-na-kriptoaljutjy/?gclid=EAIaIQobChMI6cG64tHy3gIVA6maCh0g_QadEAAAYAAEgJ7_PD_BwE [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 02.12.2019

Прийнято до друку 19.12.2019

Формат цитування:

Мамонова А. В. Передумови запровадження контролю віртуальних валют (криптовалют) в Україні. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 2 (37). С. 170-175. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2\(37\).170-175](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).170-175)

Mamonova A. V. (2019). Prerequisites for the introduction of virtual currency (cryptocurrency) control in Ukraine. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (37), pp. 170-175. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2\(37\).170-175](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).170-175)